

Mafian verkossa Viipurissa

Tom Paxal: Nitad

Litorale 2012. 339 s.

Hietaniemen krematorion vahtimestari John Ström saa epätavallisen tehtävän. Venäläiskaunotar Tanjan tuhkaus on tehtävä jo samana iltana, vaatii nahkatakkin mies Vasiljev. Tuhkasiivilästä löytyy outo metallinpala, jonka perään Vasiljev kohta soittaa ja kovistelee Johnia.

Pian John onkin sopassa, josta ei pääse noin vain. Kun poliisista ei ole apua, hautauksen ammattilaisesta kehkeytyy kunnan kovaksikeitetty dekkarisankari. Kelmit eivät tiedä, että viinaanmenevä keski-ikäinen on myös ensimmäisen polven tietokone-enero. Hän pelaa iltaisin shakkia itseään vastaan ja painaa mieleen pitkiä numerosarjoja omalla metodillaan.

Entinen työ ja avioliitto ovat menettänyt ryyppäämisen vuoksi, mutta Janne-pojan viikonloppukäynnit pitävät nyt rotia Johnin elämässä. Häntä painaa myös huoli sairaalan ja kodin väliä heiteltävästä vanhasta äidistään.

Numeronero John voisi vain vedättää roistoja ja häipyä, jolleivät nämä uhkasi myös poikaa. Jannen suojele-

miseksi John joutuu pelaamaan osittain rikollisten säännöillä. Vauhdikas juoni vie Viipurin synkkään yöelämään. Pahan alku ei tällä kertaa ole Venäjällä, vaan jäljet johtavat Suomeen ja niin sanottuihin parempiin piireihin. Lääketieteen tutkimusrahojen kavallus perustuu 2000-luvun vaihteen tositapahtumiin.

Toivoa tuo keinuvalanteinen gangsterin heila Nadja. Tämä ei selvästi ole vain houkutuslintu, mutta voiko häneen siltikään luottaa? Suomenruotsalaisen Tom Paxalin dekkarin nimi *Nitad*, suomeksi "nitistetty", viittaa juuri Nadjan virittämään hämähäkki- ja karpäseleikkiin.

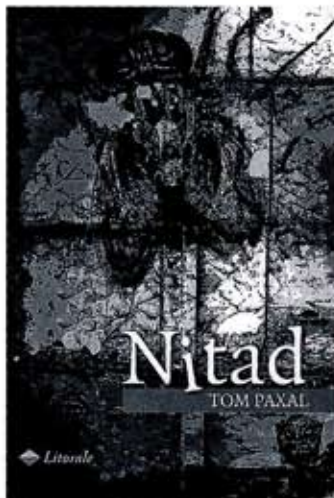
Käsillä oleva teos on kirjailijan ensimmäinen varsinainen dekkari, mutta hän on kuvannut elämän syrjäkatuja ennenkin. Edellinen teos *Svart Spegel* (2009) on haastattelumuotoinen kuvaus lapsuudentoverista, "Rööperin pornokuningas" Tom Sjöbergistä, joka esiintyy myös uuden kirjan sivuroolissa.

Ruotsinkielistä stadin slangia kuuluu enää harvoin, ja se tuo kerrontaan elämänmakua ja nostalgiaa. Juureva kieli on Paxalin vahvuus. Huolimattomuusvirheitä on kuitenkin jäänyt harmillisen paljon yhdyssanoista henkilönimien epäjohdonmukaisuuteen. Tehokkaampi kustannustoimittaminen

olisi tehnyt hyvää. Vierastan myös vinoviivan runsasta käyttöä ja -sanan ja pilkun tilalla. Tehokeinon tarkoitus lie-nee tuoda tekstiin tiiviyyttä ja vauhtia, mutta minulla oli tottumista siihen, että vinoviivaa ei voinutkaan lukea tai-sanaksi, kuten yleensä.

Lajityyppi ei ole ominta alaani, mutta särmikäs huumori ja sympaattinen antisankari John tempaavat mukanaan. Tarina on valoisampi loppua kohden, mutta vaara ei ole vielä ohi. Kirja on tarkoitettu trilogian aloitusosaksi, ja odotan jatkoa mielenkiinnolla.

Salla Porra

KANSI: OZO / TOM PAXAL